

DE VEROORDELING

Op 3 Augustus 1803 was Brugge met mensen opgepropt.

Van vele uren in 't ronde was het volk samengestroomd. Heden toch zou het proces der roverbende beginnen.

Ieder weerde zich om een plaatsje te veroveren, waar de gevangenen voorbij kwamen, 't zij bij 't Breydelstraatje, de St. Jans Nepomucenusbrug of langs het water. Maar omdat elk zich haastte, ontstond er een wild gedrang. De mensen-massa dromde en duwde, zodat velen van de voet geraakten en hun gegil klonk boven 't geroep en 't getier.

't Duurde lang, eer de nieuwsgierigheid bevredigd werd. Niet voor tien uur zou de gevangenispoort geopend worden.

In 't gerechtshof waren de rechters juryleden en getuigen vergaderd. De juryleden, dat was iets nieuws, een Franse instelling. Burgers zouden dus verklaren of de rovers schuldig waren, ja dan neen. Hun beslissing kon in dit geval niet twijfelachtig zijn. Schuldig? Stonden daar niet de getuigen, uit alle gedeelten van Vlaanderen gedaagd? Waren daar niet Moerman en zijn dochter, de ongelukkige Maria, die in de hut der rovers zulk een langen nacht had doorgebracht? Waren daar niet vader en zoon Mortelmans, die inlichtingen konden geven over de moord op de arme dokter Vermeulen? Waren daar niet de familie De Puydt, de familie Vervloet, baas en bazin Feys, en nog tal van andere slachtoffers der rovers? Schuldig? Velen droegen nog de kentekens van Bakelandt's woede.

Neen, de beslissing kon nu niet twijfelachtig zijn. Ieder wist, dat weldra op Brugge's marktplein, de uitvinding van dokter Guillotine zou werken.

't Sloeg tien uur op de Halletoren. Er ontstond grote beweging onder 't volk.

— Ze zijn daar, ze zijn daar! klonk het van alle kanten en ieder rekte de hals om de stoet te aanschouwen.

En ja, ze waren daar, de drie en dertig mannen, vrouwen, jongelieden of jonge dochters. Ze gingen moeilijk, want ze waren aan handen en voeten gebonden en drie aan drie met ketens geklonken.

Bakelandt stapte vooraan naast hem, die hij als de schuldige van de ondergang der bende beschouwd had, Pé Bruneel.

De kapitein boog het hoofd niet, onbeschaamd zag hij rond.

— En dat al voor ons! sprak hij spottend Pé, zie toch eens, wat volk. 't Zit tot op de daken. Nu zijn de mensen niet meer schuw van mij. We zullen er niet door geraken.

Bruneel ook keek om zich heen. Hij sprak echter niet.

— Wie is nu Bakelandt? vroeg men aan alle zijden.

De hoofdman hoorde dit.

— Hier is hij! schreeuwde hij overluid. Ik ben Bakelandt, de grootste rover van het land. Bezie me maar goed. 't Is misschien voor de laatste keer.

Vele mensen sidderden bij 't vernemen dezer ruwe taal.

— Zwijg! gebod een gendarm, zijn sabel zwaaiende.

— Zwijgen? Ik voor u? Ha! ge zijt dapper, omdat ik ketens draag. Moest ik u eens alleen ontmoeten!

En de schurk zag de gerechtsdienaar met zulk een dreigende blik aan, dat de laatste zijn ogen neersloeg.

Daar kwam Waen Meyer, de zo diep verdorven jongeling. Hij stapte tussen Cloedt en Buyse.

— 't Zal niet lang meer duren, sprak hij. Eens 't proces gedaan, moeten we de kop verliezen. Dan stappen we voor 't laatst over de straat.

Andere rovers bogen beschaamd het hoofd. In deze stond vervloekten ze 't uur hunner geboorte. Wellicht dachten enkele aan een ouderlijk huis, aan een blijde jeugd, aan de eerste stap op de slechte weg, die weg welke hen nu voerde tot hier! Misschien herinnerden sommigen zich hun moeder, haar waarschuwend stem.

Achteraan kwamen de vrouwen, jonge meisjes en bejaarde wijven met grijs haar.

Rosalie Verleye en Francisca Aমেয়ে snikten. Hun tranen leekten van de wangen, want met de in ketens geklonken handen, konden de deernen ze niet afvagen. 't Was een droevig, een pijnlijk gezicht.

Op de Burg was het gedrang geweldig. Gewapende ruiters waren bijna onmachtig de volksmenigte achteruit te jagen, om plaats te maken voor de stoet.

— Wij zijn er, zei Bakelandt, toen hij door de poort stapte. Ha, ze menen me bang te maken, maar ze vergissen zich lelijk. Alloh Pé, moed gehouden!

Achter de rovers drong het volk. De politie werd opzij geduwd. Zij kon geen weerstand bieden aan de mensenstroom. Ieder wilde binnen zijn, wilde getuige wezen van de ondervraging. Men lette er niet op, dat vrouwen neerstortten en in gevaar verkeerden, dood getrapt te worden. Maar eensklaps vielen de deuren toe. Doch de gerechtszaal was al vol met nieuwsgierigen.

Die zaak was de vreselijkste die ooit voor de rechtbank van Brugge behandeld werd.

Hier was er sprake van een ganse reeks diefstallen en wrede moorden. Sommige rovers gaven blijk van berouw.

Maar niet de hoofdman. 't Was goed, dat de ellendeling in ketenen geklonken was, anders waren er nog nieuwe moorden voorgevallen.

Kwam er een getuige op, dan begon Bakelandt hem zo verschrikkelijk te bedreigen, dat de man vol schrik in zijn woorden bleef steken.

Geboden de rechters hem te zwiigen, dan beledigde hij de magistraten en slingerde hun allerlei scheldwoorden en verwensingen naar 't hoofd. Niet alleen bekende hij zijn schelmstukken, maar hij betreurde het, niet alle getuigen uit de weg geruimd te hebben.

Het onderzoek duurde tot 17 Augustus, de pleidooien tot 20 Augustus tot het vonnis afgekondigd werd.

We zullen hier niet alle namen der rovers vermelden, de aanhalingen van wetsartikels en dies meer, zoals dit in het vonnis beschreven staat. Wij kunnen volstaan met het volgende.

1. Vijf verdachten werden vrijgesproken, waaronder Lieven en Maria Daneel, de nicht van Sander, personen die wij in de loop van ons verhaal ontmoet hebben.

2. De rechtbank veroordeelde 24 beschuldigten tot de doodstraf, waaronder Bakelandt, Daneel, de Verplancke's, de Busschaert's, Pé Bruneel, de Meyers, Cloedt, Buyse, Vormezeele, Colbert, Hemst, benevens Isabella Van Maele en Francisca Aমেয়ে.

3. Een der beschuldigten werd veroordeeld tot zestien jaar dwangarbeid.

4. Drie waaronder Rosalie Verleye, werden gestraft met zestien jaar opsluiting.

HEC LEEMANS

2

ROOIE ZITA

STRIPWINKEL WONDERLAND

De bedoelden onder 3 en 4 moesten, alvorens hun gevangenisstraf te ondergaan, naar de openbare plaats der stad gevoerd worden, om er gedurende zes uur ten toon gesteld te worden op een schavot, gebonden aan een paal. Boven hun hoofd zou in grote letters staan, hun naam, bijnaam, leeftijd, geboorteplaats en misdrijf.

En het slot van het stuk der veroordeling luidde :

Aldus gedaan en uitgesproken te Brugge in de openbare vergadering der kriminele rechtbank van het departement der Leie, de tweede der maand fructidor, jaar XI der Franse Republiek.

J. J. de Kersmaker, President.

H. Ysenbrand, C. Coomkins, Rechters.

F. Verplancke, Griffier.

De veroordeelden wachtten thans op de uitvoering van hun vonnis.

HET EINDE DER PIJPELHEIDSE BENDE

Commissaris Doremans vreesde niet meer over de heide te wandelen, ofschoon hij er 's avonds nog niet kwam.

Doch over dag was hij niet bang naar de vlakke of de bossen te gaan.

Immers, Cartouche, die met zijn handlangers de heide zo lang onveilig had gemaakt, zat te Antwerpen in de gevangenis en zou zijn misdaden boeten op 't schavot.

Op een schone middag wandelde Doremans met zijn verloofde over de heide. Het huwelijk zou nu spoedig gevierd worden ; de geliefden zouden niet meer op 's commissaris verhoging wachten, want deze bleef te lang uit.

— De Republiek is ook al niet rechtvaardig meer, zei Doremans, want het paar sprak juist over deze zaak.

— Neen, ze is niet rechtvaardig, zuchtte het meisje. Ze moesten van u een hoge overste maken.

— Ha, benoemde men bekwamen tot de hoge posten, dan zou alles veel beter gaan in 't land. Welk spel heeft de Republiek met de boeren niet gehad.

— En met de rovers !

— Maar nu is Napoleon gekomen. Die is ook van eenvoudige afkomst en zal beter de diensten waarderen.

— 't Is te hopen ! Ik zou Heist willen verlaten.

— 'k Geloof het. Alle meisjes zijn jaloers van u.

— En daarom lasteren ze me.

— Beter benijd dan beklaagd. Ik kan echter onder al die lompe boeren niet leven.

— Had men u niet naar hier gezonden dan waart ge nu misschien al generaal geweest.

— Zo'n vaart had het misschien niet gelopen maar toch zou ik te Parijs op een grote voet kunnen leven hebben.

Het meisje zuchtte.

— Ja, mijn liefje, ik zeg u zoals he' is zonder overdrijven. Ik houd niet van op te snijden. Maar in het Ministerie ben ik op mijn plaats. Ik heb een grote

THE GREAT BRITISH EMERALD
J. L. GARDNER
HANELANDT

JAN VAN CONTICH
JOHAN VERDIJCK

DE BENDE VAN
BAKELANDT

Deel II

ANTWERPEN
UITGEVERSFIRMA L. OPDEBEEK
1955